

ten geleide

Nog juist voor het kongres.

Op 9, 10 en 11 april 1976 grijpt te Gent het Nationaal Kongres van de Kommunistische partij plaats. Voor onze nationale massamedia hoogstwaarschijnlijk niet de gedroomde aanleiding om "alle hands aan dek" te roepen. In "onze" TV en radio zal die gebeurtenis zeker en vast in mineurtoon gehouden worden. Men staat immers met een regering die geen enkele uitweg blijkt te zien uit de sociale en economische krisis van de westerse wereld in 't algemeen en ons land in 't bijzonder, eerder in de kou, met de oppositie van de loyale politieke vrienden kan men evenmin van de hoge toren blazen en het is uiteindelijk maar best als men het bewerkstelligen kan dat de grote massa der bevolking er zich niet in concreto van bewust wordt wat er precies in de arbeidersbeweging (of het strijdbare gedeelte ervan) omgaat, en welke belangrijke rol de KPB in de strijd van vandaag hier ten lande speelt.

Wie de - jammer genoeg al te korte - TV-uitzending van het Masereelfonds gezien heeft, weet hoe ernstig, precies en bewust de KP dit kriziskongres voorbereid heeft, (krisis van ons kapitalistische België, niet van de KP) en welke impulsen vanuit Gent aan de verdere strijd gegeven kunnen worden.

Dat dit kongres in de eerste dekade van april plaatsvindt heeft ook voor ons VMT een direkt belang. Het is vast en zeker een van de voornaamste redenen dat dit maartnummer stipt op tijd van de pers komt. Het opnieuw aanknopen bij een jarenlange traditie van ons tijdschrift.

De inhoud van dit eerste nummer van 1976 sluit eens te meer nauw aan bij de huidige aktualiteit. Juul VERHELST zet zijn studie van de ontwikkeling in de wereld na het einde van de tweede wereldoorlog verder en gaat onder meer ietwat dieper in op - voor de internationale klassenstrijd tragische - rol die de Volksrepubliek China is gaan spelen in het internationaal gebeuren. Tot welke ongelooflijke abberaties de huidige chinese politiek voeren kan werd wel het duidelijkst aangetoond tijdens de strijd die Angola voor zijn onafhankelijkheid gevoerd heeft. Een strijd die, dank zij de konsekwente hulp en steun der Sovjet-Unie, van het socialistisch Cuba en alle vooruitstrevende krachten in de wereld tot een zegevierend einde gevoerd kon worden.

Op het terrein van de binnenlandse politiek pikt Robert VRIELYNCK op een interessante manier in op de vorige bijdrage van Jef Turf over de akonfessionele gemeenschap in België (zie VMT 1975, nummer 2, blz.36) terwijl Leo MICHIELSEN enkele korte beschouwingen wijdt aan het slop waarin de traditionele politieke partijen het kommunautair probleem in 't algemeen en dat van het gewest Brussel in 't bijzonder, gestuurd hebben.

Het grootste deel van dit nummer is aan bepaalde aspecten van de recente geschiedenis van ons land gewijd. Zoals voorheen beloofd werd, publiceren we inderdaad de notulen van het proces dat door de belgische staat tegen de vlaamse kommunist Jef VAN EXTERGEM in 1920 te Antwerpen gevoerd werd, terwijl anderzijds een stenografisch verslag van een Ronde-Tafel-gesprek over de figuur van VAN EXTERGEM in extenso afgedrukt wordt. Aan deze discussie werd deelgenomen door Herman BALTHAZAR, Chantal DE SMET, Rudi VAN DOORSLAER, Jan DEBROUWERE en Jan OLSEN. Als moderator trad Juul VERHELST op. De tekst van een pamflet, dat tijdens de bezetting 1940-1944 illegaal verspreid werd, rondt dit thema af.

Sommige lezers zullen wellicht verrast opkijken als ze me enerzijds horen beweren dat dit nummer eng aan de huidige aktualiteit aansluit, en ik anderzijds houd verklaar dat het belangrijkste deel van dit nummer aan het - zij het dan tamelijk recente - verleden gewijd is. Een tegenstelling hoeft men hier echter niet in te zoeken. Het kommunautair probleem of, als men het liever ietwat orthodoxer uitdrukt, het nationale vraagstuk, staat inderdaad vandaag (nog altijd) in het brandpunt van de politieke activiteit. Over het relatieve belang van dit strijdpunt in het raam van de algemene klassenstrijd wil ik het vandaag hier niet hebben. Dat "rechts" (en daar bedoel ik niet alleen de nationaal-socialistische Volksunie mee) zich hier bijzonder in zijn element voelt, staat buiten kijf. En dat het establishment door het overdreven centraal stellen van allerlei aspecten van het nationaal probleem, een reeks fundamentele vraagstukken van de kapitalistische maatschappij en de crisis die ze voor 't ogenblik doorworstelt, verwacht, verdoezelt en in een verkeerd daglicht stelt, evenmin. Dat men er echter in geslaagd is bij de openbare opinie de mening ingang te doen vinden dat links (en meer bepaald dan de kommunisten en hun bondgenoten) zich om dit probleem (nu niet en vroeger evenmin) niet bekommert, er geen oplossingen voor gezocht heeft, haar aandacht uitsluitend op de biefstukkenpolitiek gekoncentreerd heeft, de strijd voor de zuiver economische lotsverbetering van de arbeidende mens, is een droevige vaststelling, waaraan we hopen met de vandaag gepubliceerde teksten een zoveelste korrektief te brengen.

En de figuur van Jef VAN EXTERGEM staat hier niet alleen. Men mag er misschien wel aan herinneren dat, op 't einde van de maand maart 1976, in de Aula van de Rijks-

universiteit Gent een herdenkingsplechtigheid georganiseerd werd voor André MANDRYCKX, een van de vele kommunistische intellectuelen die, én als vlaming, én als anti-fascist de strijd voerden en met hun leven betaalden. Zijn aktie als animator van " 'tZal Wel Gaan, taalminnend studentengenootschap" en van de "Rode Studentenbond" bracht hem uiteindelijk in Neuengamme. Tot 3 mei 1945, waar hij het leven liet in de baai van Lübeck. En ook na de bevrijding ging de strijd van de KP voor de verdediging van de kleine man konsekvent verder. Konsekvent, ook tijdens de nationalistische repressie. Zij die zwelgen in de nostalgie van de goeie oude tijd, toen de demokraten door de binnenlandse reaktie, gesteund door de fascistische bezetter, monddood gemaakt werd, zouden er goed aan doen de brochure opnieuw ter hand te nemen die de Jef VAN EXTERGEM-stichting in 1948 uitgaf onder de titel "Geen geld, de bak in", Brieven van incivieken uit de interneringskampen, waarin het klassekarakter van de repressie heftig - en konkreet - aan de kaak gesteld werd. Eén zinnetje wil ik hieruit citeren : " Het Belgisch gerecht draagt in al zijn vezels de kenmerken van een klassegerecht, met bovendien in vele gevallen een anti-vlaamse vooringenomenheid. Welwillend begrijpen voor de klassegenoten, voorbeeldige strengheid voor de kleine man. Met andere woorden : de graad van schuld neemt toe of af naargelang de sociale stand, de politieke gezindheid en de belangrijkheid der bankrekening van de beklagde".

En die strijd voor de nationale rechten van elke gemeenschap is geen recent verschijnsel in de kommunistische beweging, gaat verder terug dan 1976, 1948 of 1920. Toen de Vlaamse Kommunistische Studenten in 1960 stelling namen tegen de toenmalig geplande talentelling haalde ik in een artikel LENIN aan om die kontinuïteit aan te tonen. "De kommunisten gaan van het standpunt uit dat elke arbeidersbeweging de strijd der onderdrukte volkeren moet steunen. Een proletariaat dat zou toelaten dat "zijn" natie ook maar het geringste geweld uitoefent ter onderdrukking van een andere kan niet als een socialistisch proletariaat beschouwd worden. Hij die de gelijkheid der naties en der talen niet erkennen zou of niet zou opeisen, hij die niet strijdt tegen elke nationale onderdrukking of rechtsongelijkheid is niet alleen geen marxist, hij is zelfs geen demokraat". (Perspektieven, februari 1960, nummer 5, blz.2).

Dit alles als randgemerkingen bij de figuur van Jef VAN EXTERGEM. Pro memore voor diegenen die het misschien vergaten. Eventueel als startpunt van een diskussie voor hen die er een andere mening op zouden nahouden.

Dr.Guy COOREMAN.

P.S. Ik vergat iets héél belangrijks : Zijne Majesteit Koning Baudewijn I van België viert zijn vijfentwintig jaar als Koning der Belgen. De dag van zijn Eedaflegging voor de Verenigde Kamers is ook voor de linkse en kommunistische beweging in ons land een memorabele dag. Inderdaad, op 11 augustus 1950 weerklonk door de radio voor de laatste keer de stem van onze toenmalige partijvoorzitter, Julien LAHAUT. Met zijn kreet "Vive la République" tekende hij zijn doodvonnis. Kort daarna werd hij laffelijk vermoord. De daders van de aanslag werden nooit ontdekt....